

настінного живопису. По-друге, це прикраса переважно одноманітних район міст, якими будуть пишатися їхні жителі. Одна з найбільш важливих функцій – освітня. Вона передбачає вшанування відомих постатей країни, а також порушення важливих питань та проблем. Йдеться про поширення культури там, де про неї часто забуває місцева влада. Мурали стають музеєм під відкритим небом, який буде доступний для всіх жителів міста, не залежно від їх соціального статусу. Можна зробити висновок, що культура в Україні продовжує здійснюватися по драбині свого розвитку вверх. Можливо, зовсім скоро, візитівкою Тернополя дійсно будуть його стріт-артові стіни, які дивуватимуть своїм різноманіттям його жителів та гостей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Левицька Л. Полотнами для молодих тернопільських художників є... трансформаторні підстанції: [про ініціативу міськвлади Тернополя, «фонд розвитку міста» та молодих художників] / Л. Левицька // Голос України. – 2011. – 20. 05. – С.7.
2. Мурал із Шептицьким таки відкрили у Тернополі (фото, відео). Терен [тернопільські новини] / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.teren.in.ua/2016/08/27/mural-iz-sheptytskym-taky-vidkryly-u-ternopoli-foto-video/ Дата звернення: 27.08.2016
3. Нікітіна Ю. Фото дня: у Тернополі розмальовують вулиці віршами// 20 хвилин [новини Тернополя] / [Електронний ресурс]. / Юлія Нікітіна. – Режим доступу: <https://te.20minut.ua/Foto-dnya/foto-dnya-u-temopoli-rozmalovuyut-vulitsi-virshami-10497407.html> Дата звернення: 27.04.2016
4. Омельницький А. Вуличний художник із Харкова розмалював у Тернополі стіни будинків. ГАЛАС [агенція новин з Тернополя] / [Електронний ресурс]. / Андрій Омельницький. – Режим доступу: www.galas.te.ua/2016/05/вуличний-художник-із-харкова-розмалю/ Дата звернення: 09.05.2016
5. Портрет Савченку у Тернополі замалювали через хуліганів (фото). Терен [тернопільські новини] / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.teren.in.ua/2017/01/04/portret-savchenko-u-temopoli-zamalyuvaly-cherез-huliganiv-foto/ Дата звернення: 04.01.2017
6. У Тернополі про мурал Скрябіна. Тернопіль наживо [тернопільські новини] / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.temopillive.com.ua/dekilka-faktiv-pro-mural-skryabina-u-ternopoli-pro-yaki-vi-ne-znali/ Дата звернення: 01.09.2016

Юречко С.

Науковий керівник – доц. Тютюнник І.С.

ЕСТЕТИКА КВІТКОВИХ ОБРАЗІВ У ТВОРЧОСТІ УКРАЇНСЬКИХ МИТЦІВ ЗА МОТИВАМИ КАРТИН КАТЕРИНИ БІЛОКУР

Ім'я Катерини Білокур, самобутньої художниці з народу, яка в своїх чудових полотнах втілила невмирущу красу живописної української природи, назавжди вписалося в історію народного мистецтва. Дивовижною силою своєї фантазії народна майстриня зуміла передати на полотні незвичайну красу, розмаїття квітів рідної землі. Природа, «натура» були її головними вчителями, а квіти – найулюбленішими мотивами.

Квіткові мотиви художниці у наш час відроджуються і набувають широкого застосування у роботах як професійних митців, так і аматорів, які є послідовниками.

В рамках проекту (2015р.) “Атмосфера Катерини Білокур”, присвяченому видатній українській художниці, широкому загалу представили фотопроект, у якому відомі українки занурилися в квітковий світ Білокур, унікальний історичний проект, створений за листами самої художниці, інсталяцію з 20 тисяч квітів, а також модний проект, в якому 13 українських дизайнерів продемонстрували ескізи колекцій. Ця подія відбулась у виставковому просторі “Атмосфера” (м. Київ). Такі заходи не тільки важливі, але і необхідні для популяризації українського мистецтва серед молодих людей, це відкриває завісу незаслуженого забуття, яка довгі роки приховувала великі таланти нашого народу.

Актуальність теми дослідження зумовлена очевидністю того факту, що творчість цієї художниці-самоука варта не лише емоційних захоплень, а й наукового вивчення.

Метою дослідження є висвітлення художніх якостей творів К. Білокура особливостей їх трактування у роботах її послідовників.

Для досягнення мети було поставлено наступні **завдання**: проаналізувати основні риси творчого доробку К. Білокур; виявити особливості втілення естетики квіткових образів К. Білокур на прикладі робіт Н. Унтило, Г. Самарської, К. Ляшенка та Г. Денегі; з'ясувати можливості інтерпретації зазначених мотивів у діяльності дизайнерів.

Невід'ємним компонентом натюрмортів К. Білокур є квіти. Розкішні вінки з квітів обрамляють яблука, виноград, кетяги калини, горіхи, помідори, буряки, моркву, розсіпане добірне зерно пшениці, шматочки цукру. У захопленні світом краси, багатими дарунками рідного краю для неї зникали часові відстані. На її картинах зображені квіти й овочі різних пір року. За тином квітнуть тюльпани і жоржини, півонії і красоля, рожі і лілії, півники і кручені паничі. І все це виписане навдивовижу тонко, до ілюзорності правдиво (“Квіти за тином”).

На рубежі ХХ – ХІ ст. маємо послідовників у живописі, а саме Ганну Самарську, Ніну Унтило, Костянтина Ляшенка і Галину Денегу, що створювали квіткові образи.

Виразнішим послідовником К. Білокур є Ганна Самарська (1941р.). В десятирічному віці доля

посилає дівчинці знайомство з односелицею, Катериною Білокур, яка стала для Ганни “духовною ненькою”, наставником і вчителем, відкривши їй шлях до малювання. Майже 10 років перебувала дівчина під щирим опікуванням, добротою і любов’ю геніальної художниці.

Ганна Миколаївна в орнаментуванні вподобала саме квіти відкрито центричні, помноженні й поєднанні у суцвіття. Символічним став цвіт калини [5, с. 29]. Її квіти є зайнятими, зосібна зосередженими, вольовими. Вони свідомі своєї посередницької місії поміж світами людськими і райськими. Не марно Ганна Миколаївна свідчила: “Люблю малювати квіти, коли вони не блідні, розкішні, доглянуті, виплекані” [5, с. 30].

Ще однією послідовницею К.Білокур була її учениця Ніна Унтило (1943 р.). Вона теж не уявляла свого життя без пензля і фарби. В самої з раннього дитинства з’явилося натхнення до малювання. Оглядаючи експозицію художниці, бачимо глибоку ніжність у тепло вималюваних пелюстках, відчуваємо ранкову свіжість, краплі роси на листках, цвітіння квітів. Ромашки і бузок, троянди і півонії – літні та осінні квіти яскравими фарбами розпустилися на картинах. Тільки живі квіти, тільки ті, які світяться, і просяться на полотно. Саме вони на думку художниці з Миргорода Ніни Унтило гідні того, щоб застигнути на довгі роки на полотнах її робіт. Вона запевняє, що для неї малювати так само природно, як і дихати.

Ніна Унтило, художниця: “Я пишу тільки живі квіти, тільки які до мене обзиваються, бо я пишу не скільки цим, а скільки серцем, я пишу серцем, я після того як напишу квіти у мене руки трусяться, я не знаю куди сісти. Тому що я дуже емоційно пишу. Не просто так сіла, вималювую, ні – я пишу кольором, я пишу, душею пишу” [2]. Ніну Григорівну художники любовно називають “Миргородською Катериною Білокур”, бо Ніна – без звань і титулів, але дійсно народна, адже народ любить її картини.

Катерина Білокур стала джерелом натхнення і для талановитої художниці – Галини Денеги (1949 р.), що родом із Тернопільщини. Важливою особливістю живопису художниці є те, що квіти вона завжди зображає в апофеозі їх цвітіння.

У мистецтві Г. Денеги загадково поєдналися жіноча любов до квітів, тонкий смак у композиційному поєднанні розмаїття цвіту і зачарування пафосом цвітіння. Шанувальники образотворчого мистецтва милуються шляхетним парадом чорнобривців, настурцій, космеї, ірисів, мальв, зозулиних черевичків, едельвейсів, купави (“Мелодія мальв”, “У заповіднику”, “Романс”, “Туманний світанок”, “Візерунки осені”, “Осінні вогники”). Глядача наповнює насолода кольоровими гамами, замилювання земним цвітінням [1, с. 5].

Твори мисткині щедро випромінюють любов і зачарування мальовничим розмаїттям квітучого рідного краю.

Також хочеться не обминути увагою художника-аматора Костянтина Ляшенка (1916 р.), який у своїй творчості продовжує й розвиває традиції народної картини 1920-1930-х років. Більшість робіт художника відтворює ностальгійно-ліричний образ поліського села старих часів. Картинам притаманний дещо прохолодний рожево-перламутровий колорит. У творах із зображенням квітів і жінок відчутний вплив стилістики Катерини Білокур [4].

Отож, Катерина Білокур залишила хороший слід не тільки своїми роботами, які милують око сучасників, а й тим, що змогла передати власний світогляд, любов до природи талановитим учням – Ніні Унтило та Ганні Самарській. Також натхненні дзвінкою музою художниці Галина Денега та Костянтин Ляшенко, які вміло передавали квіткові образи на роботах.

Радує і той факт, що Катериною Білокур захоплюються і сьогодні, а саме видатні українські дизайнери одягу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Денега Г.В. Живопис: альбом- каталог: збірник вибраних творів / Г. В. Денега.– Т. “Колір Принт”, 2011. – 54 с.
2. Кузнецова Л. Летние и осенние цветы распустились на полотнах в харьковском художественном музее / Л.Кузнецова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://old.atn.ua/newsread.php?id=21237>. – Дата звернення 30.03.2017
3. Кульова. В. Диво-квіти Ніни Унтило : земляки називають художницю миргородською Катериною Білокур / В. Кульова // Київ. – 2005. – № 10. – С. 189 – 192.
4. Народний живопис Полісся [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://storinka-m.kiev.ua/article.php?id=764>. – Дата звернення 30.03.2017
5. Старюк Н. Стати квіткою / Н. Старюк // Народне мистецтво. – 2006. – № 3 – 4. – С.27– 30.
6. Українські дизайнери створили ескізи колекцій за мотивами творчості Білокур [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uamodna.com/articles/ukrayinsjki-dyzaynery-stvoryly-eskizy-kolekciy-za-motyvamy-tvorchosti-bilokur/>. – Дата звернення 30.03.2017

Виноградова А.

Науковий керівник – доц. Дячок О.М.

СТВОРЕННЯ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ У ПЕЙЗАЖНОМУ ЖИВОПИСІ

У нашому житті нас оточують речі, які створені самою матінкою природою. Її неповторна краса здавна вабила творчу увагу художників, пробуджувала зацікавленість та ставала об’єктом захоплення. Як зазначає Колін Кларк, «Пейзажний живопис відображає етапи нашого розуміння природи. Його виникнення і розвиток з